

From: '5.1.2e' <5.1.2e@coa.nl>
Sent: 5/7/2026 2:36:15 PM +00:00
To: '5.1.2e' <5.1.2e@lingewaard.nl>
Cc: '5.1.2e' <5.1.2e@coa.nl>, '5.1.2e' <5.1.2e@coa.nl>, '5.1.2e' <5.1.2e@coa.nl>
Subject: COA_input_beantwoording_raadsvragen_Bemmel_Lingewaard.docx

Hi 5.1.2e

Hierbij de beantwoording/input voor de beantwoording van de raadsvragen.

Zoals besproken zouden we graag nog een blik willen werpen op de antwoorden alvorens deze naar de raad gaan!

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Telefoon: 5.1.2e
Website: www.coa.nl
Bezoekadres: 5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het COA aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The COA organisation accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Centraal Orgaan opvang asielzoekers.

Input COA voor beantwoording raadsragen noodopvanglocatie Bemmelerd.d. 30-04-2026

Bij deze de input van COA ter beantwoording van de raadsragen van 30-04-2026. Het is input waar de vragen toezien op onderwerpen die onder verantwoordelijkheid vallen van de gemeente, en antwoorden op de vragen die toezien op de verantwoordelijkheden van het COA. Dit onderscheid zal benoemd worden in de antwoorden die hieronder geformuleerd staan.

Voordat de antwoorden gedeeld worden met de raad en/of de indieners van de vragen wil COA graag de beantwoording eerst inzien.

Conceptinput COA voor beantwoording raadsragen noodopvanglocatie Bemmeler

Algemene inleidende lijn vanuit COA input

Het COA begrijpt dat de komst van een noodopvanglocatie vragen oproept bij omwonenden en gemeenteraad. Veiligheid en leefbaarheid zijn daarbij belangrijke onderwerpen. Het COA neemt die zorgen serieus en werkt voorafgaand aan de opening samen met gemeente, politie en andere partners aan duidelijke afspraken over beheer, toezicht, meldroutes, opvolging van signalen en communicatie met de omgeving.

Tegelijkertijd is het belangrijk om de verantwoordelijkheden zuiver te houden. Het COA is verantwoordelijk voor het beheer, de begeleiding, de huisregels en de veiligheid en leefbaarheid op de opvanglocatie. De gemeente, burgemeester, politie en boa's hebben ieder hun eigen wettelijke rol waar het gaat om openbare orde, veiligheid en handhaving in de openbare ruimte.

Een algemene avondklok of nachtelijke in- en uitregistratie voor alle bewoners is juridisch niet hetzelfde als "een extra veiligheidsmaatregel". Zo'n maatregel raakt aan bewegingsvrijheid, privacy en gegevensverwerking. Daarvoor is een specifieke wettelijke grondslag, noodzaak en proportionaliteit vereist. Die grondslag is bij reguliere noodopvang zoals die in Bemmeler niet aanwezig. De bestaande COA-inhuisregistratie is bedoeld om vast te stellen of iemand nog daadwerkelijk in de opvang verblijft en recht heeft op opvangvoorzieningen, niet als algemeen veiligheidsinstrument richting de omgeving. De DT&V beschrijft dat de COA-inhuisregistratie dient om vast te stellen of een vreemdeling nog in de opvangvoorziening verblijft en aanspraak maakt op voorzieningen; de grondslag ligt in artikel 19, eerste lid onder e, van de RvA 2005. (dienstterugkeerenvertrek.nl)

De gestelde vragen en antwoordvoorstellen

1. Kan het college toelichten op basis van welke analyse, gegevens en praktijkvoorbeelden de wethouder stelt dat incidenten "onvermijdelijk" zijn?

Voorstel/suggestie antwoord:

De uitspraak moet worden gelezen als een algemene constatering dat op iedere plek waar mensen samenwonen, werken of verblijven incidenten of vormen van overlast kunnen voorkomen. Dat geldt voor woonwijken, scholen, uitgaansgebieden, zorginstellingen én opvanglocaties. Daarmee is niet gezegd dat sprake is van een verhoogd of onbeheersbaar veiligheidsrisico.

Vanuit het COA geldt dat vooraf wordt gewerkt aan een beheersbare opvangsituatie. Dat gebeurt met huisregels, aanwezigheid van medewerkers, begeleiding van bewoners, toezicht op de locatie, heldere meldroutes en afspraken met gemeente en politie over de opvolging van signalen en eventuele incidenten.

Recent onderzoek waarover de NOS op 1 mei 2026 berichtte, op basis van onderzoeken van Bureau Beke in verschillende plaatsen, laat zien dat de ervaren veiligheid van omwonenden in de eerste periode na opening kan dalen, maar daarna weer stijgt richting het niveau van vóór de komst van de opvang. In datzelfde artikel wordt benoemd dat onderzoek door de tijd heen het beeld bevestigt dat opvang niet automatisch leidt tot aantasting van de buurtveiligheid. (nos.nl)

Het is verstandig om de term “onvermijdelijk” niet los te herhalen. Onze suggestie is:

Het college bedoelt hiermee niet dat incidenten worden verwacht of geaccepteerd, maar dat in iedere woon- of opvangsituatie incidenten nooit volledig zijn uit te sluiten. Daarom worden vooraf afspraken gemaakt over preventie, toezicht en opvolging.

2. Welke concrete preventieve maatregelen zijn voorafgaand aan de realisatie van de opvanglocatie getroffen om incidenten te voorkomen?

Voorstel antwoord vanuit COA:

De preventieve maatregelen bestaan uit een combinatie van fysieke, sociale en organisatorische maatregelen. Voor zover het de verantwoordelijkheid van het COA betreft, gaat het onder meer om:

- aanwezigheid en aanspreekbaarheid/beschikbaarheid van COA-medewerkers op de locatie;
- huisregels voor bewoners;
- voorlichting aan bewoners over de locatie, de omgeving, de huisregels en de omgang met omwonenden;
- begeleiding en signalering door COA-medewerkers;
- registratie en opvolging van incidenten op de locatie;
- afspraken met gemeente en politie over meldroutes en escalatie;
- periodiek overleg tussen COA, gemeente en betrokken veiligheidspartners;
- overleg met de omgeving via de klankbordgroep of een vergelijkbare overlegstructuur;
- duidelijke communicatie richting omwonenden over bereikbaarheid en meldmogelijkheden.

De exacte invulling van fysieke maatregelen, openbare ruimte, verkeersveiligheid, verlichting, boa-inzet en gemeentelijke handhaving valt primair onder verantwoordelijkheid van de gemeente. Waar dit raakt aan het functioneren van de opvanglocatie stemt het COA daarover af met de gemeente.

Preventie betekent niet dat iedere voorgestelde maatregel automatisch kan worden ingevoerd. Maatregelen moeten juridisch mogelijk, proportioneel, uitvoerbaar en effectief zijn.

3. In hoeverre zijn politie en handhaving betrokken bij de risicobeoordeling van deze locatie?

Voorstel antwoord:

Deze vraag moet primair door het college worden beantwoord, omdat het gaat om de inzet en advisering van politie en gemeentelijke handhaving.

Vanuit het COA kan worden aangegeven dat bij de voorbereiding van een opvanglocatie standaard afstemming plaatsvindt met gemeente en relevante veiligheidspartners. Daarbij gaat het onder meer over beheer, meldroutes, bereikbaarheid, opvolging van signalen, openbare orde en de samenwerking tussen COA, gemeente en politie. Voor zover informatie uit veiligheidsoverleggen operationeel of privacygevoelig is, zal die niet altijd

volledig openbaar kunnen worden gedeeld. Wel kan de raad op hoofdlijnen worden geïnformeerd over de gemaakte afspraken en de wijze waarop veiligheid en leefbaarheid worden geborgd.

4. Is de huidige capaciteit van politie en boa's in Lingewaard toereikend om eventuele incidenten adequaat op te vangen?

Voorstel antwoord:

Deze vraag valt primair onder verantwoordelijkheid van gemeente, politie en handhaving. Het COA kan geen oordeel geven over de beschikbare politiecapaciteit of boa-capaciteit in Lingewaard.

Het COA is verantwoordelijk voor beheer, begeleiding en toezicht op de opvanglocatie zelf. Bij incidenten op de locatie handelt het COA binnen de eigen bevoegdheden en procedures. Als sprake is van strafbare feiten, acute onveiligheid of situaties die de openbare orde raken, wordt de politie ingeschakeld en doet het COA aangifte. Aan bewoners van het AZC wordt altijd uitgelegd dat zij zelf verantwoordelijk zijn voor hun handelen en dat strafbare zaken van invloed kunnen zijn op de lopende asielprocedure en hun verblijf in Nederland.

Suggestie voor college:

De capaciteit van politie en boa's wordt beoordeeld binnen de reguliere veiligheidsstructuren. Indien de komst van de noodopvang aanleiding geeft tot aanvullende afspraken, worden die gemaakt met de betrokken veiligheidspartners.

5. Klopt het dat het COA primair verantwoordelijk is voor de afhandeling van incidenten op het terrein, en dat het COA daarbij zelf beoordeelt of en wanneer deze incidenten worden doorgezet naar gemeente en/of politie?

Voorstel antwoord vanuit het COA:

Het COA is verantwoordelijk voor het beheer van de opvanglocatie en voor de opvolging van incidenten die zich op het terrein voordoen, voor zover deze binnen de verantwoordelijkheid van het COA vallen. Dat kan bijvoorbeeld gaan om overtreding van huisregels, conflicten tussen bewoners, zorgsignalen, overlast op het terrein of situaties waarin begeleiding of een COA-maatregel nodig is. Dat betekent niet dat het COA strafbare feiten of veiligheidsrisico's zelfstandig "binnenhoudt". Bij strafbare feiten, acute veiligheidsrisico's of situaties waarbij openbare orde en veiligheid in het geding zijn, wordt de politie ingeschakeld. Bij situaties die gevolgen kunnen hebben voor de leefbaarheid of openbare orde in de omgeving wordt afgestemd met gemeente en/of politie.

Niet ieder intern incident kan of moet volledig met gemeente of politie worden gedeeld. Denk daarbij aan roken op de kamer, wat COA bijvoorbeeld al aanmerkt als een incident. Daarbij gelden dus privacyregels, proportionaliteit en het onderscheid tussen interne opvangzaken, zorgsignalen, overlast, huisregelovertreden en strafbare feiten.

6. Wie draagt de financiële verantwoordelijkheid voor eventuele schade, extra handhavingsmaatregelen en de hieraan verbonden kosten?

Voorstel antwoord:

De financiële verantwoordelijkheid hangt af van de aard van de kosten of schade.

Kosten voor beheer, begeleiding en toezicht op de opvanglocatie zelf vallen onder de verantwoordelijkheid van het COA, voor zover die horen bij de exploitatie van de locatie. Schade op of aan de locatie wordt volgens de daarvoor geldende procedures afgehandeld. Als schade door een individuele veroorzaker is toegebracht, kan afhankelijk van de omstandigheden worden bekeken of die persoon aansprakelijk kan worden gesteld.

Kosten voor gemeentelijke handhaving, boa-inzet, openbare orde of maatregelen in de openbare ruimte vallen niet automatisch onder verantwoordelijkheid van het COA.

7. Is het college bereid om met het COA afspraken te maken dat alle incidenten, ongeacht aard of omvang, actief en volledig worden gemeld aan gemeente en politie?

Voorstel antwoord vanuit COA:

Het COA is bereid duidelijke afspraken te maken over het delen van relevante informatie, meldroutes en escalatie. Het is echter niet wenselijk en juridisch niet passend om alle incidenten, ongeacht aard of omvang, actief en volledig te melden aan gemeente en politie. Daarbij kan het bijvoorbeeld ook gaan om interne opvangzaken, zorgsignalen, kleine overtredingen van huisregels (roken op de kamer, niet schoonmaken van de ruimtes) of situaties waarbij persoonsgegevens van bewoners betrokken zijn zonder dat gemeente of politie daarin een taak hebben. Volledige melding van alle incidenten zou niet in alle gevallen proportioneel zijn en kan botsen met privacyregels.

Wel kunnen afspraken worden gemaakt over:

- welke typen incidenten direct worden gemeld;
- wanneer en hoe politie wordt ingeschakeld;
- wanneer en hoe de gemeente wordt geïnformeerd;
- hoe meldingen van omwonenden worden opgepakt en een terugkoppeling hiervan;
- hoe periodiek op hoofdlijnen en geanonimiseerd kan worden teruggekoppeld over leefbaarheid en veiligheid.

8. Op welke concrete wettelijke grondslag baseert het college de stelling dat het instellen van een avondklok voor deze opvanglocatie niet mogelijk zou zijn?

Voorstel antwoord vanuit COA:

Deze vraag raakt primair aan de bevoegdheden van het college en de burgemeester. Vanuit het COA kan het volgende worden meegegeven op basis van ervaringen en inrichting van afspraken op andere plekken in het land.

Bewoners van een reguliere noodopvanglocatie hebben in beginsel bewegingsvrijheid. Zij verblijven op een opvanglocatie, maar staan niet onder vrijheidsbeperking. Een algemene avondklok voor alle bewoners zou een generieke beperking van die bewegingsvrijheid zijn. Voor zo'n beperking is een specifieke wettelijke grondslag nodig. Die grondslag is bij reguliere noodopvang niet aanwezig en ook niet per se noodzakelijk.

De COA-inhuisregistratie op grond van de Rva 2005 heeft een ander doel. Die registratie is bedoeld om vast te stellen of een bewoner nog daadwerkelijk in de opvang verblijft en recht heeft op opvangvoorzieningen. De toelichting bij de Rva 2005 koppelt de wekelijkse meldplicht aan de verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheid van verstrekkingen. Daarbij worden ook evenredigheid, proportionaliteit en subsidiariteit genoemd.

(zoek.officiëlebekendmakingen.nl)

Een avondklok kan dus niet worden gebaseerd op de COA-inhuisregistratie. Het zou gaan om een ander doel: niet het controleren van het recht op opvangvoorzieningen, maar het beperken of controleren van bewegingsvrijheid vanuit veiligheidsoverwegingen. Daarvoor biedt de reguliere COA-opvang geen zelfstandige grondslag.

Noodbevoegdheden van de burgemeester, zoals een noodbevel of noodverordening, zijn bedoeld voor acute of ernstige openbare-ordesituaties. Individuele maatregelen, zoals een gebiedsverbod of meldplicht, kunnen alleen onder specifieke voorwaarden en gericht op concrete personen worden ingezet. Dat is iets anders dan een algemene avondklok voor alle bewoners.

Deze lijn sluit aan bij de eerdere beantwoording aan de klankbordgroep, waarin onderscheid is gemaakt tussen avondklok, nachtregister en huisregels, en waarin staat dat bewoners van een noodopvanglocatie in beginsel vrije verplaatsing hebben en dat een generieke beperking daarvan een specifieke wettelijke grondslag vereist.

9. Kan het college aangeven of en op welke wijze deze conclusie juridisch is getoetst?

Voorstel antwoord:

Deze vraag moet formeel door het college worden beantwoord voor zover het gaat om de gemeentelijke juridische toetsing.

Vanuit COA geldt dat de vraag naar een avondklok, nachtregistratie of nachtelijke in- en uitregistratie juridisch is beoordeeld. De conclusie is dat de COA-inhuisregistratie niet bedoeld is als algemene veiligheidsmaatregel voor de omgeving, maar als instrument om vast te stellen of een bewoner nog in de opvang verblijft en aanspraak maakt op opvangvoorzieningen.

Het inzetten van dat instrument voor een ander doel — bijvoorbeeld algemene veiligheidscontrole in de avond- en nachturen of het achteraf kunnen reconstrueren wie de locatie heeft verlaten — is juridisch kwetsbaar. Daarbij spelen naast de grondslag ook proportionaliteit, subsidiariteit, privacy en gegevensverwerking een rol.

Het gaat dus niet alleen om de vraag of ergens letterlijk staat dat nachtregistratie verboden is. Het gaat om de vraag waarvoor een bevoegdheid is gegeven. Een bevoegdheid die is bedoeld voor controle op rechtmatige opvangvoorzieningen kan niet zonder meer worden gebruikt als algemeen veiligheids- of controlemiddel. De juridisch houdbare en best werkende route is daarom niet collectief beperken, maar individueel en gericht optreden waar gedrag daar aanleiding toe geeft.

10. Heeft het college nu de opleverdatum dichterbij komt al inzichtelijk welke doelgroep in Bemmeler gevestigd wordt?

Voorstel antwoord vanuit het COA:

Het COA begrijpt dat de omgeving duidelijkheid wil over de samenstelling van de bewonersgroep. Tegelijkertijd is de opvangopgave landelijk dynamisch. De samenstelling van een opvanglocatie kan in de tijd veranderen en hangt af van de actuele instroom, beschikbare plekken landelijke plaatsingsopgave en de dan geldende eventuele prioriteringen.

Het COA kan daarom niet altijd ruim vooraf exact aangeven welke nationaliteiten, gezinssamenstellingen of individuele profielen op een locatie zullen verblijven. Wel geldt dat alle bewoners onder de huisregels van het COA vallen, begeleiding krijgen en dat bij plaatsing en beheer wordt gekeken naar een veilige en beheersbare opvangsituatie.

11. Zijn er voorbeelden uit andere gemeenten waar beperkende maatregelen zoals een avondklok zijn toegepast bij opvanglocaties?

Voorstel antwoord vanuit COA:

Er zijn opvanglocaties waar specifieke huisregels, meldafspraken of vormen van inhuisregistratie gelden. Dat betekent niet dat sprake is van een gemeentelijke avondklok of van een algemeen toepasbare maatregel voor reguliere noodopvang. Het gaat dan om bijzondere opvangvormen, zoals een handhavings- en toezichtlocatie. Deze kennen een andere juridische en operationele context. Ook zijn er categorieën bewoners waarvoor onder specifieke voorwaarden een frequentere inhuisregistratie kan gelden, zoals de minderjarigen die alleen naar Nederland zijn gekomen. Die situaties zijn niet één-op-één vergelijkbaar met reguliere noodopvang.

Voor reguliere bewoners geldt dat bewegingsvrijheid het uitgangspunt is. Beperkingen kunnen alleen als daarvoor een specifieke wettelijke grondslag bestaat en als de maatregel noodzakelijk, proportioneel en gericht is. Een generieke avondklok voor alle bewoners van een reguliere noodopvanglocatie past daar niet binnen.

12. Waarom kiest het college er niet voor om alle noodzakelijke en wenselijke veiligheidsmaatregelen vooraf volledig te implementeren?

Voorstel antwoord:

Het uitgangspunt is dat noodzakelijke veiligheidsmaatregelen vooraf worden getroffen. Dat gebeurt onder meer via beheer op de locatie, huisregels, toezicht, begeleiding, meldroutes, afspraken met gemeente en politie en overleg met de omgeving.

Het is echter van belang onderscheid te maken tussen noodzakelijke maatregelen, wenselijke maatregelen en juridisch toegestane maatregelen. Niet iedere maatregel die door omwonenden of raadsleden wenselijk wordt gevonden, kan ook worden ingevoerd. Maatregelen moeten juridisch houdbaar, proportioneel, uitvoerbaar en effectief zijn.

Een algemene avondklok of nachtelijke registratie van alle bewoners wordt door het COA niet gezien als een passende of juridisch houdbare maatregel voor reguliere noodopvang. De inzet is daarom gericht op maatregelen die wél kunnen: goede begeleiding, duidelijke huisregels, toezicht, aanspreekbaarheid, snelle opvolging van signalen en gerichte maatregelen bij concreet ongewenst gedrag.

13. Deelt het college de opvatting dat het voorkomen van incidenten prioriteit dient te hebben boven het achteraf treffen van maatregelen?

Voorstel antwoord vanuit COA:

Ja. Voorkomen is altijd beter dan achteraf herstellen. Dat is ook de inzet van het COA. Preventie betekent echter niet dat iedere voorgestelde maatregel automatisch kan of mag worden ingevoerd.

Preventie betekent in de praktijk:

- bewoners vooraf informeren over regels en verwachtingen;
- duidelijke huisregels hanteren;
- begeleiding en toezicht organiseren;
- signalen vroegtijdig oppakken;
- goed bereikbaar zijn voor omwonenden;
- nauw samenwerken met gemeente en politie;
- gericht optreden tegen concreet ongewenst gedrag.

Als zich toch incidenten voordoen, wordt niet afgewacht. Dan wordt gehandeld binnen de geldende procedures en worden waar nodig gemeente, politie of andere partners betrokken.

De inzet is dus niet: iedereen op voorhand beperken. De inzet is: goed beheer, duidelijke regels, snelle opvolging van signalen en gericht optreden waar gedrag grenzen overschrijdt.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1